

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Î R E nr. _____

din _____

Chişinău

**cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul Naţional pentru
Dezvoltare Regională şi Locală**

Guvernul HOTĂRĂŞTE:

Se aprobă şi se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind
Fondul Naţional pentru Dezvoltare Regională şi Locală.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIŢA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

ministrul infrastructurii şi dezvoltării regionale

Andrei Spânu

Ministrul finanţelor

Dumitru Budianschi

Ministrul justiţiei

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește principiile generale organizatorice și financiare de constituire și funcționare a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale:

Fondul național pentru dezvoltare regională și locală - sursă de finanțare a programelor și proiectelor orientate spre atingerea obiectivelor de dezvoltare regională și locală.

Planul anual de finanțare - reprezintă lista programelor și proiectelor, care includ volumul resurselor aprobate per program și proiect aprobate anual de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale în limita resurselor disponibile.

Document unic de program - document de politici elaborat, pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională, care include totalitatea proiectelor investiționale aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.

Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale - structură funcțională de competență generală fără personalitate juridică, constituită pentru aprobarea, promovarea și coordonarea obiectivelor de dezvoltare regională și locală la nivel național.

Articolul 3. Principiile de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională și locală din cadrul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

Gestionarea resurselor financiare alocate Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală se realizează în baza următoarelor principii:

Eficienței - utilizarea resurselor financiare pentru finanțarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală va fi realizată în baza unor estimări cost-eficiență, astfel încât beneficiile cumulate aduse comunităților să depășească costurile de implementare.

Echităţii - accesul la resursele financiare alocate Fondului Naţional pentru Dezvoltare Regională şi Locală va fi asigurat tuturor cetăţenilor, indiferent de locul de trai, statut social, religie, gen sau apartenenţă politică.

Durabilităţii - finanţarea programelor şi proiectelor de dezvoltare regională şi locală va fi evaluată din perspectiva impactului social, economic şi de mediu, fiind asigurată utilizarea infrastructurii create şi a serviciilor în baza unor criterii stabilite prealabil.

Transparenţei - informaţiile disponibile cu privire la activitatea de finanţare a programelor şi proiectelor de dezvoltare regională şi locală vor fi realizate în cadrul unor procese transparente şi participative cu asigurarea accesului la informaţia disponibilă conform legislaţiei.

Articolul 4. Fondul naţional pentru dezvoltare regională şi locală

(1) Pentru finanţarea programelor şi a proiectelor de dezvoltare regională şi locală incluse în Documentul unic de program se constituie Fondul naţional pentru dezvoltare regională şi locală (în continuare Fondul Naţional).

(2) Volumul Fondului Naţional se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat.

(3) Fondul Naţional se află în gestiunea autorităţii de elaborare a politicii de dezvoltare regională, care efectuează alocarea mijloacelor acestuia, cu aprobarea prealabilă a Consiliului Naţional de Coordonare a Dezvoltării Regionale şi Locale (în continuare Consiliul Naţional).

(4) Modul de gestionare a mijloacelor Fondului Naţional se stabileşte prin regulamentul aprobat de Guvern.

(5) Distribuirea anuală a resurselor financiare alocate Fondului Naţional se va realiza separat pentru implementarea planului anual de finanţare în domeniul dezvoltării regionale şi a planului anual de finanţare în domeniul dezvoltării locale, în conformitate cu decizia Consiliului Naţional.

(6) Mijloacele financiare primite de la bugetele componente ale bugetului public naţional de către agenţiile de dezvoltare regională se gestionează prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanţelor, iar operaţiunile financiare de executare a proiectului de investiţii cu finanţare din contul partenerilor de dezvoltare regională sunt derulate de către agenţiile de dezvoltare regională prin bănci comerciale.

Articolul 5. Sursele de constituire a Fondului Naţional

Sursele de formare a Fondului sunt alocaţiile anuale de la bugetul de stat, surse ale partenerilor de dezvoltare, alte surse ce nu contravin legislaţiei.

Articolul 6. Destinaţia şi distribuirea Fondului Naţional

(1) Fondul Naţional se utilizează pentru finanţarea proiectelor:

a) în cadrul programelor de dezvoltare regională pe domeniile:

Competitivitate;

Dezvoltare urbană;

Infrastructură regională.

b) în cadrul programelor de dezvoltare locală pe domeniile:

Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii locale, inclusiv a celei tehnico-edilitare;

Renovarea și dezvoltarea localității.

(2) Sursele alocate în Fondul Național vor fi distribuite separat pe planuri anuale de finanțare în domeniul dezvoltării regionale și locale, în conformitate cu decizia Consiliului Național.

(3) Sursele alocate în Fondul Național se vor utiliza exclusiv pentru implementarea proiectelor incluse în Documentul unic de program.

Articolul 7. Modul de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională

(1) Finanțarea proiectelor de dezvoltare regională se realizează în baza concursurilor de selectare a proiectelor desfășurate o dată la trei ani în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(2) Lista proiectelor selectate reprezintă sinteza programelor operaționale regionale și prevede programe și proiecte prioritare de dezvoltare regională pentru următorii trei ani.

(3) Lista programelor și proiectelor de dezvoltare regională aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național este inclusă în Documentul Unic de Program.

Articolul 8. Modul de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare locală

(1) Finanțarea proiectelor de dezvoltare locală se realizează în baza concursurilor de selectare a proiectelor desfășurate anual în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(2) Lista programelor și proiectelor de dezvoltare locală aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național este inclusă în Documentul Unic de Program.

Articolul 9. Atribuțiile Guvernului în procesul de gestionare a proiectelor de dezvoltare regională și locală

1) Propune Parlamentului aprobarea, prin legea bugetului de stat, a resurselor financiare alocate în Fondul Național.

2) Aprobă modul de formare și utilizare a mijloacelor Fondului național.

3) Aprobă componența nominală și regulamentul de activitate a Consiliului Național.

4) Aprobă Regulamentele de selectare și aprobare a programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală.

5) Aprobă concepția privind crearea și modul de funcționare a Sistemului informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală.

Articolul 10. Atribuțiile Consiliului Național

1) Avizează lista programelor și proiectelor propuse pentru a fi incluse în Documentul unic de Program.

2) Aprobă anual decizia privind distribuirea resurselor alocate în Fondul Național pe planuri anuale de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

3) Aprobă planurile anuale de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală în limita resurselor aprobate și care include lista proiectelor și a sumelor aprobate spre finanțare.

4) În temeiul unor analize a necesităților de dezvoltare la nivel regional și local, aprobă domeniile de finanțare eligibile pentru concursurile de selectare a proiectelor și limita minimă și maximă a resurselor financiare aprobate per program / proiect.

Articolul 11. Autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală

1) Asigură gestionarea resurselor financiare ale Fondului Național.

2) Elaborează și propune spre aprobare Guvernului actele normative aferente acțiunilor necesare asigurării proceselor de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

3) Asigură secretariatul Consiliului Național.

Articolul 12. Autoritatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală

(1) În scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală și asigurării gestionării resurselor financiare ale Fondului Național, se instituie autoritatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare a autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală se aprobă de Guvern.

Articolul 13. Sistemul informațional pentru gestiunea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală

(1) Sistemul informațional pentru gestiunea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală reprezintă un sistem informațional automatizat, în baza căruia se formează resursa informațională Registrul proiectelor de dezvoltare regională și locală, creată în vederea susținerii procesului de planificare, implementare, monitorizare și evaluare ex-post a proiectelor de dezvoltare regională și locală.

(2) Concepția privind crearea și modul de funcționare a Sistemului informațional pentru gestiunea programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală se aprobă de Guvern.

(3) Mijloacele financiare necesare creării și întreținerii Sistemului informațional pentru gestiunea programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală, se alocă anual din sursele alocate în Fondul Național.

Articolul 14. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2022.

(2) Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

1. Denumirea autorului, și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul legii privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile acestuia

În rezultatul reformei administrației publice centrale, realizate în perioada august - septembrie 2021, odată cu instituirea unui nou Guvern al Republicii Moldova, a fost creat prin reorganizare, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, instituție care a preluat responsabilitatea gestionării proiectelor investiționale. Astfel, în rezultatul analizei portofoliului de proiecte, implementat prin intermediul celor cinci fonduri naționale existente (Fondul Ecologic Național, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, Fondul Rutier, Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, Fondul de Eficiență Energetică) s-a constatat că tipologia proiectelor implementate este aproape similară, fiind necesară realizarea unei reorganizări a proceselor investiționale, asigurând astfel realizarea următoarelor obiective:

- raționalizarea structurii administrației publice centrale;
- asigurarea unui management centralizat al proiectelor investiționale și a sinergizării intervențiilor de dezvoltare a teritoriului țării;
- crearea unui mecanism instituțional unic pentru alocarea resurselor financiare pentru proiecte din domenii similare;
- evitarea dublării funcțiilor administrației publice centrale în gestionarea proiectelor investiționale în domenii similare.

Domeniile finanțate din sursele celor 4 fonduri sunt (excepție Fondul Rutier, care are destinație exhaustivă):

- a. Apeducte și sisteme de canalizare;
- b. Eficiența energetică a clădirilor, iluminat stradal și proiecte pilot de utilizare a energiei regenerabile;
- c. Turism și patrimoniu cultural;
- d. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri;
- e. Drumuri locale și regionale;
- f. Construcția infrastructurii locale sociale și de agrement;
- g. Proiecte menite să consolideze capacitățile operatorilor de servicii municipale / comunale, prin procurarea de echipamente, utilaje și mașini specializate.

Prin urmare, deși proiectele implementate din sursele fondurilor naționale sunt similare, acestea sunt gestionate de diferite autorități publice centrale, fiind constatată lipsa unei sinergii a intervențiilor la nivel regional și local, și imposibilitatea asigurării unui proces unic de monitorizare a investițiilor prin delimitarea clară a domeniilor ce urmează a fi finanțate din sursele fondurilor naționale.

Adoptarea proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală a fost inițiată de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și este condiționată de necesitatea realizării prevederilor Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă și a celei de a doua dimensiuni a calității vieții, expuse în proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare Moldova 2030: „Creșterea accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilități publice și condiții de locuit”.

Prin realizarea reformelor vizând gestionarea resurselor financiare alocate dezvoltării infrastructurii naționale, se va contribui direct la atingerea următoarelor Obiective de Dezvoltare Durabilă:

ODD 1 „Eliminarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni” - acțiunile propuse vor conduce la creșterea nivelului de trai prin asigurarea accesului populației la infrastructură și servicii publice de calitate;

ODD 6 „Apă curată și igienă” - acțiunile propuse vin să asigure populația țării cu acces la surse de apă potabilă de calitate, contribuind astfel la reducerea bolilor cauzate de lipsa apei de calitate, inclusiv prin asigurarea accesului la surse de sanitație, fapt care va reduce gradul de poluare a apelor și solurilor;

ODD 7 „Asigurarea pentru toți a accesului la energia accesibilă, fiabilă, durabilă și modernă” - prin realizarea investițiilor în utilizarea energiei regenerabile;

ODD 9 „Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării incluzive și durabile și promovarea inovării” - acțiunile propuse vor contribui la dezvoltarea infrastructurii de afaceri și a centrelor regionale de inovare, constituite în comun cu mediul academic existent;

ODD 11 „Asigurarea integrării orașelor și așezărilor umane în condiții de siguranță, reziliență și durabilitate”.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Adoptarea prezentului act normativ nu presupune o acțiune de armonizare a legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prevederile actului normativ introduc un șir de prevederi privind instituirea Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, sursele de formare a acestuia, principiile de gestionare a resurselor financiare alocate în Fondul Național, modul de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

Subsecvent, sunt reglementate atribuțiile Guvernului în procesul de gestionare a proiectelor de dezvoltare regională și locală, atribuțiile Consiliului Național, ale autorității de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală, precum și ale autorității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

Astfel, pentru a asigura o ierarhizare a proceselor și în același timp pentru a asigura un cadru unic de planificare a intervențiilor la nivel regional și local, se propune constituirea **Fondului național pentru dezvoltare regională și locală**, care va fi format din sursele actuale ale Fondului național pentru dezvoltare regională, proiectele investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare finanțate din sursele Fondului ecologic național, proiectele investiționale finanțate din sursele Fondului pentru eficiență energetică și proiectele investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare, turism și infrastructură locală) finanțate din sursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

De asemenea, se propune unificarea procedurilor de aprobare a finanțării proiectelor din domeniile menționate mai sus, prin constituirea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, în baza actualului Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, în componența acestuia fiind incluși și reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul I. Competențele Consiliului Național și regulamentul de activitate al acestuia vor fi aprobate prin hotărâre de Guvern.

Atribuțiile Consiliului național, vor fi delimitate ulterior în atribuții aferente domeniului dezvoltării regionale și separat atribuții de aprobare a deciziilor de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală.

Această delimitare este importantă pentru a sinergiza eforturile de finanțare a proiectelor investiționale în unele domenii și asigurarea unui cadru instituțional unic, considerând inclusiv impactul și imperiozitatea delimitării politicii de dezvoltare regională de intervențiile investiționale aprobate la nivel local.

Astfel, deși va exista o singură sursă de finanțare, Fondul național de dezvoltare regională și locală, resursele acestuia, aprobate anual prin legea bugetului de stat, vor fi distribuite prin decizia Consiliului național, pentru implementarea a două planuri anuale de finanțare:

- Planul anual de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională, care va include proiecte de dezvoltare regională, selectate și aprobate conform unei hotărâri de Guvern;
- Planul anual de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală, care va include proiecte de dezvoltare locală, selectate și aprobate conform unei hotărâri de Guvern.

5. Fundamentarea economico-financiară

În prezent, din Fondul național pentru dezvoltare regională sunt în proces de implementare **12 proiecte cu un cost total de 437,2 milioane lei;**

Din mijloacele Fondului ecologic național se implementează **241 de proiecte în domeniul alimentării cu apă și sanitație, ale căror valoare totală constituie 2,95 mlrd lei, dintre care contribuția FEN este de 1,14 mlrd lei, iar suma restantă este de 693 mln lei.**

Din Fondul pentru eficiență energetică – la moment se implementează **59 de proiecte cu un cost total de implementare de 192 mln lei, dintre care contribuția FEE este de 73 mln lei, iar valoarea ce urmează a fi debursată este de 47,9 mln lei.**

Din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - la moment se **implementează 169 proiecte de dezvoltare rurală, cu un cost total de implementare de 233,3 mln lei, contribuția Fondului fiind de 187,5 mln lei, dintre care spre achitare au rămas 98 mln lei.**

În cazul Fondului ecologic național și a Fondului pentru eficiență energetică, majoritatea proiectelor aprobate spre finanțare sunt inițiate în perioada anilor 2013-2016. Reieșind din normativele naționale în domeniul construcțiilor și în special a Hotărârii Guvernului nr. 1129/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind ajustarea periodică a valorii contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an, operatorii economici sunt în drept să solicite actualizarea devizelor de cheltuieli generând astfel costuri suplimentare pentru implementarea proiectelor. Prin urmare, lipsa eficienței și a unui cadru operațional eficient privind monitorizarea implementării proiectelor, creează premise de creștere a costurilor de implementare.

Mai mult, necesitatea ajustării cadrului operațional de implementare a proiectelor investiționale și consolidarea capacității instituțiilor naționale, este una imperioasă și va contribui direct la eficientizarea implementării proiectelor investiționale, evitând riscuri de creștere a costurilor de implementare, precum și va asigura accesul populației la infrastructura construită în termeni rezonabili, conform termenilor de timp agreeți la selectarea proiectelor.

Implementarea proiectului prezentului act normativ nu necesită resurse financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare:

Prevederile prezentului act normativ stabilesc necesitatea realizării unor șir de modificări ale actelor normative subsidiare, care vor reglementa modul de finanțare a proiectelor investiționale,

În acest scop fiind necesară adoptarea ulterioară a unor acte normative aferente acțiunilor privind asigurarea proceselor de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

În acest scop proiectul dispune că, Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

7. Avizare și consultarea publică a proiectului

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Proiectul legii și Nota informativă sunt disponibile publicului pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, rubrica Transparența decizională/Proiecte de documente și pe pagina web www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

10. Constatările expertizei juridice

Ana MARDARE

Secretar de stat